

Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova
Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale
Direcția Situații Excepționale mun. Chișinău

MD-2005, mun. Chișinău, str. Iacob Hîncu, 3 tel. (fax) +373 (22) 22-65-80, tel. 226284
e-mail: chisinau@dse.md

Nr. „509 ” 31.05.2012

La nr. 02-118/352 „5” mai 2012

Primăria municipiului Chișinău

NOTĂ INFORMATIVĂ
privind activitatea Direcției situații excepționale a municipiului Chișinău
pe parcursul perioadei 1 iunie 2011 - 1 iunie 2012

Direcția situații excepționale a municipiului Chișinău este constituită drept un serviciu public desconcentrat în subordinea Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al Ministerului Afacerilor Interne, coordonează activitatea organelor administrației publice locale și a altor structuri administrative și economice în domeniul protecției civile și apărării împotriva incendiilor, prevenirii și lichidării consecințelor situațiilor excepționale pe teritoriul municipiului Chișinău.

Direcției îi revin următoarele sarcini de bază:

- conducerea nemijlocită a sistemului teritorial al protecției civile;
- exercitarea supravegherii de stat în domeniul protecției civile și apărării împotriva incendiilor, organizarea protecției populației, bunurilor materiale și teritoriului municipiului Chișinău în caz de situații excepționale și incendii;
- executarea lucrărilor de salvare-deblocare și altor lucrări de urgență la lichidarea consecințelor situațiilor excepționale;
- organizarea pregătirii prealabile și multilaterale a organelor de conducere, forțelor protecției civile teritoriale, obiectivelor economice și populației pentru acțiuni în caz de pericol sau declanșare a situațiilor excepționale;

De competența Direcției situații excepționale a municipiului Chișinău țin următoarele:

- coordonarea și organizarea activității subdiviziunilor din subordine pentru îndeplinirea sarcinilor Direcției;
- efectuarea supravegherii de stat în domeniul protecției civile și apărării împotriva incendiilor;
- participarea în cadrul cercetărilor cauzelor avariilor, accidentelor, etc., care au condus la declanșarea situațiilor excepționale, incendiilor;
- întocmirea actelor de procedură în conformitate cu legislația în vigoare, ca organ de control;
- coordonarea activității autorităților administrației publice locale în domeniul protecției civile și apărării împotriva incendiilor, problemele ce țin de instituirea și organizarea activității Comisiei pentru situații excepționale a municipiului

Chișinău, crearea serviciilor municipale și formațiunilor de protecție civilă, instruirea populației, precum și prevenirea situațiilor excepționale și lichidarea consecințelor acestora, securitatea chimică, radiativă și medico-biologică, protecția inginerescă;

- înaintarea propunerilor referitor la prevenirea și/sau lichidarea consecințelor situațiilor excepționale și exercitarea controlului asupra executării deciziilor adoptate pe marginea acestora, autorităților administrației publice locale, persoanelor juridice, indiferent de forma juridică de organizare.

Directia situații excepționale a municipiului Chișinău gestionează două domenii importante: activitatea în domeniul protecției civile și în domeniul apărării împotriva incendiilor.

Activitatea în domeniul protecției civile

Pregătirea protecției civile a municipiului Chișinău pe parcursul semestrului II al anului 2011 a fost organizată și desfășurată în conformitate cu legislația în vigoare, actele normative care reglementează activitatea în domeniul protecției civile, Directiva vicepreședintelui Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, șeful Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale „Cu privire la planificarea pregătirii protecției civile a Republicii Moldova în anul 2011” și Planul de pregătire în domeniul protecției civile a municipiului Chișinău pentru anul 2011, obiectivul de bază fiind consolidarea sistemului protecției civile și pregătirea pentru acțiuni în vederea prevenirii și lichidării consecințelor situațiilor excepționale..

Totodată, măsurile prioritare în domeniul protecției civile au fost realizate în practică potrivit sarcinilor specificate în baza normativă a serviciului de salvatori și pompieri, indicațiilor și ordinelor conducerii Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale, cât și a dispozițiilor administrației publice locale, care au fost luate la un control riguros, întreprindându-se toate măsurile necesare și posibile pentru realizarea lor calitativă și oportună.

Pe parcursul perioadei de referință au avut loc 16 situații excepționale cu caracter tehnogen pe teritoriul municipiului Chișinău, fiind lichidate cu ajutorul genștilor Ministerului Apărării, iar un caz - cu ajutorul angajaților SA”Apă-Canal”.

1) Pe data de 04.06.11, ora 11.30, pe str. Ceaikovskii,13, s. Buiucani, în timpul lucrărilor agricole, proprietarul Ciolac Victor a depistat o grenadă de mână F-1;

2) Pe data de 21.06.11, ora 13.00, pe str. M.Drăgan, 11, s.Ciocana, în timpul săpării unui șanț de canalizare, a fost depistat un proiectil de artilerie de 76 mm, de către cet.Mihai Andrei;

3) Pe data de 21.08.11, ora 03.00, pe str. Calea Orheiului , sect. Rîșcani, conducta subterană de apă potabilă cu diametrul de 1000 mm, fiind uzată, a fost deteriorată, în urma căreia au rămas fără apă potabilă cca 3000 consumatori

4) Pe data de 26.08.11, ora 14.00, pe str. Uzinelor nr. 10/2, sect. Ciocana, în timpul unor lucrări de excavare, au fost depistate 70 de proiectile de artilerie de 75 mm.

5) Pe data de 11.10.2011, în comuna Hulboaca, str.M.Eminescu, 19, sectorul Râșcani, la executarea unor lucrări de săpare a canalului de apeduct , a fost depistat 1 proiectil de artilerie de 76 mm;

6) Pe data de 06.11.11, pe str. Calea Ieșilor, 30, cariera de nisip a SA „Edilitate”, de către cet. Petrean C., a fost depistată o bombă de aruncător de 82 mm, din timpul Celui de al Doilea Război Mondial;

7) Pe data de 19.11.11, or. Codru, str. Câmpului, 39, în timpul săpării unui beci în grădina proprie, de către cetățeanul Crițchi Andrei, a fost depistat un proiectil de artilerie, de producere străină, calibrul 86 mm, din timpul Celui de al Doilea Război Mondial.

8) Pe data de 12.01.2012, sectorul Buiucani, str. M. Viteazul, 17/1 (șantier), în timpul lucrărilor de terasament cetățeanul Cojocari Vasile a depistat o bombă de aruncător de 76 mm, din timpul celui de al Doilea Război Mondial;

9) Pe data de 17.01.2012, sectorul Buiucani, str. Calea Ieșilor, 71 (șantier), în timpul lucrărilor de salubritate cetățeanul Dodu Ion a depistat o bombă de aruncător de 76 mm, din timpul celui de al Doilea Război Mondial;

10) Pe data de 21.02.12, ora 11.00, sec. Rîșcani, str. Albișoara, 24, din cauza uzurii de timp o țevă cu diametrul 500 mm. de asigurare cu agent termic a fost deteriorată în rezultatul cărui fapt fără căldură au rămas 22 case, circa 4700 persoane, și o instituție de învățământ (Academia copiilor);

11) Pe data de 24.02.12, ora 20.12, sec. Buiucani, str. Butucului, 10 conducta subterană de apă potabilă cu diametrul de 300 mm, fiind uzată, a fost deteriorată, în urma căreia au rămas fără apă potabilă 48 case de locuit, inclusiv apartamente 943, circa 2830 consumatori;

12) Pe data de 09.03.12, sec. Ciocana, str. Dimo, 30, în timpul plimbării prin parc de către cet. Demunco Mihail, a fost depistate într-un colet două grenade de antiinfanterie de model F-1, RGD-5.

13) Pe data de 10.04.12, com. Grătiești, str. Salcîmilor 18a, în timpul efectuării săpăturilor pentru construcția unui garaj, de către cet. Belico Ion, a fost depistat un proiectil de artilerie, calibrul 76 mm, din timpul Celui de al Doilea Război Mondial;

14) Pe data de 12.04.12, pe str. Ghiocilor 1, în procesul lucrărilor de terasament de către cet. Spătaru Dan, a fost depistată o mină antitanc, din timpul Celui de al Doilea Război Mondial;

15) Pe data de 13.05.12, în loc. Dumbrava, str. Prieteniei 1, de către cet. Buliga Victor, în timpul lucrărilor de terasament a fost depistat un proiectil de artilerie, calibrul 76 mm, din timpul Celui de al Doilea Război Mondial;

16) Pe data de 22.05.12, pe str. Dacia 49/6 în curtea S.A. „Aviatehologie” au fost depistat două proiectile de artilerie, calibrul 76 mm, din timpul Celui de al Doilea Război Mondial.

1. Referitor la ORGANIZAREA ACTIVITĂȚII COMISIEI PENTRU SITUAȚII EXCEPȚIONALE

Conducerea centralizată cu forțele și mijloacele protecției civile a municipiului Chișinău în cazul apariției eventualelor situații excepționale și lichidării consecințelor acestora este organizată de Comisiile pentru situații excepționale: a municipiului Chișinău, sectoarelor, serviciilor de protecție civilă, orașelor, satelor (comunelor), obiectivelor economice, obiectivelor periculoase din

punct de vedere chimic și radiativ, prin intermediul punctelor de conducere și grupelor operative.

În scopul organizării activității organelor de conducere ale protecției civile au fost elaborate și/sau perfectate, aprobate Dispozițiile privind crearea Comisiilor pentru situații excepționale și Punctelor de conducere, cu desemnarea membrilor și efectivelor acestora.

Pentru dirijarea coordonată cu acțiunile membrilor Comisiei pentru situații excepționale și punctului de conducere, au fost modificate și aprobate Schemele de înștiințare a factorilor de decizie în situații excepționale.

Obiectiv de bază pe parcursul perioadei de referință a fost organizarea și asigurarea desfășurării activității Comisiei pentru situații excepționale la nivel de municipiu și de sector. În cadrul ședințelor Comisiilor pentru situații excepționale au fost abordate problemele ce țin de starea de apărare împotriva incendiilor și respectarea măsurilor și regulilor de apărare împotriva incendiilor în instituțiile de învățământ, pregătirea factorilor de decizie ai municipiului Chișinău pentru desfășurarea controlului stării protecției civile și aplicației complexe în cadrul municipiului Chișinău (23-25 martie 2011). S-a constatat faptul că, în cadrul aplicației complexe, Comisia pentru situații excepționale a municipiului și comisiile de sector și-au exercitat în mod practic atribuțiile sale întru realizarea obiectivelor trasate.

Este oportun de menționat că o atenție deosebită trebuie de acordat conlucrării eficiente între factorii de decizie pentru protecția civilă a municipiului Chișinău, iar instruirea lor la Centrul de Instruire al SPCSE devine imperativă pentru protecția civilă a municipiului Chișinău. Instruirea primarilor, persoanelor responsabile de protecția civilă din localitățile din componența municipiului trebuie să fie responsabilă, calitativă și eficientă pentru a-și onora obligațiunile ce le revin la desfășurarea măsurilor și activităților în domeniul protecției civile, precum și conducerea formațiunilor protecției civile la lichidarea consecințelor situațiilor excepționale.

În perioada vizată efectivul Direcției și Secțiilor protecție civilă de sector și-au concentrat eforturile asupra îndeplinirii măsurilor și activităților de protecție civilă planificate în Planul de pregătire în domeniul protecției civile a municipiului Chișinău și ale sectoarelor municipiului.

2. Referitor la PREGĂTIREA ȘI DESFĂȘURAREA APLICAȚIILOR ȘI ANTRENAMENTELOR DE PROTECȚIE CIVILĂ

Pe parcursul perioadei de referință au fost organizate și desfășurate aplicații și antrenamente de protecție civilă din cele planificate:

a) Aplicații

Pe parcursul semestrului II au fost organizate și desfășurate 17 aplicații tactico-specifice la nivel de municipiu și sector, din ele 4 apreciate fiind cu calificativul pregătite pentru acțiuni în situații excepționale, iar - 13 parțial pregătite pentru acțiuni în situații excepționale.

b) Antrenamente:

cu membrii Comisiei pentru situații excepționale:

(separat, cu tema ”Înștiințarea și adunarea membrilor CSE, aducerea în stare de pregătire pentru activitatea în situații excepționale”) – 6;

cu efectivul Punctelor de conducere:

(separat, cu tema „Înștiințarea și adunarea efectivului Punctului de conducere, aducerea în stare de pregătire pentru activitatea în situații excepționale”) – 6;

cu membrii CSE, efectivul PD, servicii și formațiuni de protecție civilă

comun, cu tema „Acțiunile organelor de conducere, serviciilor, forțelor și mijloacelor protecției civile în urma declarării situațiilor excepționale (cutremur de pământ, avarii la sistemele comunal-energetice) și lichidarea consecințelor acestora”) – 2;

cu formațiunile teritoriale și de obiect vizând înștiințarea, adunarea și antrenarea tehnicii din dotare s-au desfășurat 45 antrenamente de acest gen la nivel de municipiu, din 50 preconizate, deoarece unele obiective economice au un program redus de activitate ori și-au sistat activitatea;

La nivel de sector au fost desfășurate 63, fiind apreciate cu diverse calificative de pregătire pentru acțiuni în situații excepționale, 4 din total - cu calificativul nu sunt pregătite pentru acțiuni în situații excepționale;

cu efectivul Punctelor de distribuire a mijloacelor de protecție civilă au fost desfășurate 9 antrenamente, în perioada 06-17.06.2011, apreciate fiind parțial pregătite pentru acțiuni în situații excepționale;

cu echipele de recepționare-transportare și distribuire a mijloacelor de protecție individuală, desfășurate în perioada 6 iulie - 25 august 2011, în sectoarele Buiucani, Centru, Botanica, Râșcani, apreciate cu calificativul parțial pregătite pentru acțiuni în SE, în sectorul Ciocana n-au fost efectuate. Aceste antrenamente au fost apreciate cu calificativul parțial pregătite pentru acțiuni în situații excepționale;

În perioada 16-18.11.2011 s-a desfășurat antrenamentul cu efectivul instituțiilor municipiului Chișinău, incluse în Rețeaua Națională de Observare și Control de Laborator (RNOCL), cu tema: ”Acțiunile instituțiilor și laboratoarelor RNOCL la depistarea substanțelor radiative, chimice și bacteriologice”. În cadrul antrenamentului au fost implicate 14 laboratoare din 21 laboratoare amplasate pe teritoriul municipiului Chișinău, care au realizat obiectivul antrenamentului dat în volumul complet.

Pe parcursul perioadei de referință 01.01 - 01.06.2012 a fost organizată și desfășurată o aplicație complexă la PC cu tema „Acțiunile CSE, serviciilor PC municipale, raionale, stația de distribuire a gazelor a sectoarelor de producere ale S.R.L. „Moldovatrangaz” la localizarea și lichidarea avariei cu degajarea gazului natural și scurgerea odorantului în urma avariei tehnogene”.

Antrenamente:

cu membrii Comisiei pentru situații excepționale:

(separat, cu tema ”Înștiințarea și adunarea membrilor CSE, aducerea în stare de pregătire pentru activitatea în situații excepționale”) – 6;

cu efectivul Punctelor de conducere:

(separat, cu tema „Înștiințarea și adunarea efectivului Punctului de conducere, aducerea în stare de pregătire pentru activitatea în situații excepționale”) – 6;

cu membrii CSE, efectivul PD, servicii și formațiuni de protecție civilă

comun, cu tema „Acțiunile organelor de conducere, serviciilor, forțelor și mijloacelor protecției civile în urma declarării situațiilor excepționale (cutremur de pământ, avarii la sistemele comunal-energetice) și lichidarea consecințelor acestora”) – 1;

Antrenamentul formațiunilor protecției civile de menire teritorială (înștiințarea, adunarea, primirea echipamentului și antrenarea tehnicii din dotare)- 8

Antrenamentul cu laboratoarele municipale incluse în Rețeaua Națională de Observare și Control asupra contaminării (poluării) mediului înconjurător cu substanțe radioactive, otrăvitoare, puternic toxice și agenți biologici – 5.

3. Referitor la CONTROLUL STĂRII PROTECȚIEI CIVILE

a) Controlului stării protecției civile a Serviciilor protecției civile a municipiului Chișinău au fost supuse 7 servicii la nivel municipal și sectorial. În municipiu, precum urmează:

Serviciul funerare, starea protecției civile apreciată cu calificativul „pregătit pentru acțiuni în situații excepționale”;

Serviciul aprovizionare cu gaze, starea protecției civile apreciată cu calificativul „parțial pregătit pentru acțiuni în situații excepționale”;

Serviciul de geniu, starea protecției civile apreciată cu calificativul „parțial pregătit pentru acțiuni în situații excepționale”;

Serviciul de aprovizionare cu energie electrică, starea protecției civile apreciată cu calificativul „parțial pregătit pentru acțiuni în situații excepționale”;

Serviciul de aprovizionare cu energie termică, starea protecției civile apreciată cu calificativul „parțial pregătit pentru acțiuni în situații excepționale”;

La nivel de sector, paralel, au fost controlate subdiviziunile acestor servicii și instituții.

Serviciul protecție și instruire a populației ale s.Centru și Buiucani, starea protecției civile apreciată cu calificativul parțial pregătit pentru acțiuni în situații excepționale”;

Serviciul medical, s.Centru, starea protecției civile apreciată cu calificativul „pregătit pentru acțiuni în situații excepționale”;

Serviciul comerț și alimentație publică al s.Centru, starea protecției civile apreciată cu calificativul „pregătit pentru acțiuni în situații excepționale”;

Serviciile antiincendiar din sectoarele Râșcani și Buiucani, starea protecției civile apreciată cu calificativul „pregătit pentru acțiuni în situații excepționale”;

Direcția cultură, starea protecției civile apreciată cu calificativul „parțial gata pentru acțiuni în situații excepționale”;

Pe parcursul perioadei de referință (01.01 - 01.06.2012) a fost supus controlului **stării protecției civile un serviciu** la nivel municipal și sectorial. În municipiul, precum urmează:

Serviciul medical municipiul Chișinău, starea protecției civile apreciată cu calificativul „satisfăcător”;

b) Controlul stării protecției civile în cadrul primăriilor a fost preconizat în 5 localități, din ele realizate:

primăria or. Sîngera, starea protecției civile apreciată cu calificativul „nu este gata pentru acțiuni în situații excepționale”;

primăria satului Bubueci, starea protecției civile apreciată cu calificativul „nu este gata pentru acțiuni în situații excepționale”;

primăria satului Trușeni, starea protecției civile apreciată cu calificativul „parțial pregătită pentru acțiuni în situații excepționale”;

primăria satului Grătiești, comunei Stăuceni, orașului Cricova - controlul stării protecției civile ale acestora au fost amânate.

c) Controlul stării protecției civile în cadrul instituțiilor învățământ a fost realizat la 23 de instituții, inclusiv:

- preuniversitare – 22;
- universitare - 1

Pe parcursul perioadei de referință 01.01 - 01.06.2012, controlul stării protecției civile în cadrul instituțiilor învățământ a fost realizat la 22 de instituții.

d) Controlul stării protecției civile în cadrul obiectivelor economice a fost realizat la 114 obiective economice din municipiul Chișinău, din care apreciate cu calificativul gata pentru acțiuni în SE - 19, parțial gata pentru acțiuni în SE – 89, nu este gata pentru acțiuni în SE – 6. (SA “Orizont”, SRL “Trigor AVD” ÎCS din s. Ciocana, SA”Tracom”, BCA „Universalbanc”, Universitatea de Studii Europene, Piața mixtă „Negustorii” din sectorul Centru).

Pe parcursul perioadei de referință (01.01 - 01.06.2012) controlul stării protecției civile în cadrul obiectivelor economice a fost realizat la 39 obiective economice din municipiul Chișinău.

e) Controlul stării protecției civile în cadrul obiectivelor periculoase din punct de vedere chimic:

În municipiul Chișinău sunt amplasate 43 de obiective periculoase din punct de vedere chimic de categoriile 2-4, la care se utilizează circa 500 tone de substanțe puternic toxice: clor lichefiat - 20 obiecte/135 tone; amoniac NH₃ - 5/150 tone; anhidridă sulfurică - 7/28 tone; acizi - 8/182 tone; etil mercaptan – 1/5 tone, freon - 3. Toate aceste obiecte, pe parcursul anului 2011, au fost supuse controlului planificat.

Starea protecției civile la obiectivele periculoase chimice este următoarea:

Pregătite pentru acțiuni în situații excepționale - 15 obiective;

Parțial pregătite pentru acțiuni în situații excepționale – 23 obiective;

Nu sunt pregătite pentru acțiuni în situații excepționale -1;

Nu activează – 4.

În timpul controalelor s-au constat următoarele:

- măsurile la protecția radiativă și chimică sunt planificate, aduse la cunoștință sectoarelor, primăriilor, serviciilor și obiectelor municipiului;
- planurile de pregătire a măsurilor de protecție radiativă și chimică se îndeplinesc;
- formațiunile protecției civile ale obiectelor periculoase chimice municipale sunt formate și, în ansamblu, sunt capabile, în caz de situații excepționale, de a reacționa la localizarea și lichidarea accidentelor la obiectele industriale periculoase.

Pozitiv, necesită de menționat starea înzestrării formațiunilor protecției civile, a muncitorilor și salariaților la SA „Bucuria, SA „Apă-Canal Chișinău”, ÎS „Moldresurse”, filiala nr.1, Stația de distribuție a gazelor –1, or.Chișinău, SRL „Aden-Transexim”.

În timpul controalelor efectuate s-au scos în evidență unele probleme care sunt similare la mai multe obiective:

- sistemele de înștiințare funcționează numai la **21 (49%)** obiecte;
- înzestrarea formațiunilor specializate ale obiectelor radiative și chimice periculoase (ORChP) cu mijloace de protecție individuală de tip industrial și izolant contra substanțelor puternic toxice (clor lichefiat, amoniac, anhidridă sulfuroasă, gazele organice, etc.) este foarte scăzută (15%). La multe obiective chimic periculoase, verificarea cartușelor filtrante de marca KD, A, a scos în evidență faptul, că, marea majoritate, sunt cu termenul de exploatare expirat (anii 80 - 90) sau cu termenul de exploatare până în anul 2012;
- la întreprinderile de producere a vinului, de prelucrare a producției, îndeplinirea măsurilor protecției civile tehnico-inginerești nu se respectă în volum deplin (este necesară instalarea dulapurilor metalice pentru mijloacele de protecție individuală; restabilirea instalațiilor de ventilare, depozitarea containerelor cu substanțe puternic toxice în locuri special amenajate);
- elaborarea și reînnoirea seturilor de documente și planului de protecție a muncitorilor, salariaților, populației în caz de avarie la obiectele ce prezintă pericol, schemei obiectului și teritoriului adiacent, în raza căruia este posibilă extinderea zonei de contaminare, conform prevederilor cerințelor Directivei nr.2/500 din 15.11.2000;
- completarea truselor medicale pentru acordarea ajutorului medical în caz de intoxicare cu substanțe puternic toxice;
- efectivul grupelor de cercetare, de salvare ale obiectivelor chimice nu sunt echipate cu mijloace contemporane de cercetare radiativă, chimică (gazo-analizatoare mobile cu multe canale, radiometre, aparate și echipamente de cercetare, etc.).

În municipiu nu este soluționată problema utilizării substanțelor chimice toxice (cu conținut de mercur, bifenilii policlorurați, etc.), prevăzute în Legea nr. 1515-XII din 16.06.1993 privind protecția mediului înconjurător, precum și în Legea 1347-XIII din 09.10.97 privind deșeurile de producție și menajere.

Nivelul de asigurare cu mijloace de protecție individuale a populației, muncitorilor și salariaților în zona adiacentă constituie:

cu mijloace de protecție individuală (MPI) și aparate de cercetare chimică și radiativă: mături - măști filtrante antigaz 233 mii bucăți (42%), copii (vârsta 0-17 ani) - 152,6 mii bucăți (76,2%); formațiunile protecției civile cu destinație generală - 14354 persoane (100%); muncitorii și salariații obiectelor chimic periculoase - 1841 bucăți (20%); radiometre - 674 bucăți (80%); dozimetre - 851 bucăți (95%); aparate de cercetare chimică - 510 bucăți (72%).

În scopul îmbunătățirii stării protecției personalului și ridicării nivelului securității, minimalizării riscului eventualelor avarii cu substanțele puternic toxice este necesară efectuarea antrenamentelor neplanificate cu formațiunile nemilitarizate (operatorii instalațiilor de clorurare, dispecceratului) la lichidarea avariilor cu substanțe puternic toxice.

În conformitate cu prevederile Legii nr. 803-XIV din 11.02.2000 "Privind securitatea industrială a obiectelor industriale periculoase", Regulamentele Tehnice NRS 35-03-67:2004 "Reguli de construire și exploatare inofensivă a recipientelor sub presiune", NRS 35-05-57:2003 "Reguli de securitate la depozitarea, transportarea și utilizarea clorului", în luna decembrie a fost efectuată inventarierea completă a recipientelor sub presiune cu clor, utilizabile și inutilizabile, și substanțelor puternic toxice pe teritoriul municipiului Chișinău, stabilirea condițiilor de gestionare și păstrarea acestora, nivelul de securitate.

S-a elaborat și coordonat cu secțiile de profil ale Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale Lista obiectivelor periculoase din punct de vedere chimic și radiativ, amplasate pe municipiului Chișinău pentru anul 2012.

Pe parcursul perioadei de referință (01.01 - 01.06.2012) Controlul stării protecției civile în cadrul obiectivelor periculoase din punct de vedere chimic au fost supuse controlului planificat -16 obiective.

f) Controlul stării protecției civile în cadrul obiectivelor periculoase din punct de vedere radiativ:

Pe teritoriul municipiului Chișinău activează 70 obiecte radiativ periculoase, care în scopuri medicale, tehnologice și de cercetare utilizează circa 306 instalații roentgen de categoriile 1-5 (instalații de iradiere, radiografie, gama-radiografie) și mai mult de 400 de surse de radieră ionizantă (măsurători de nivel, de grosime).

Au fost supuse controlului de profil 38 de obiective.

Starea protecției civile la obiectivele periculoase din punct de vedere radiativ este următoarea:

Pregătite pentru acțiuni în situații excepționale – 36 obiective;

Parțial pregătite pentru acțiuni în situații excepționale – 2 obiective.

Pe parcursul perioadei de referință (01.01 - 01.06.2012) Controlul stării protecției civile în cadrul obiectivelor periculoase din punct de vedere radiativ au fost supuse controlului planificat - 19 obiective.

g) Controlul edificiilor de protecție

În municipiul Chișinău sunt amplasate 166 edificii de protecție, din care 119 încorporate și 47 separate, cu capacitatea totală de adăpostire de 63579 persoane. În perioada anului 2011 au fost verificate 164 de edificii de protecție, 2 edificii de protecție nu au fost verificate din cauza refuzului de acces (Banca Națională și Președinția). Potrivit datelor verificărilor edificiile de protecție, au fost apreciate în modul următor:

45 - pregătite pentru primirea adăpostiților (27,1%);

47 - parțial pregătite pentru primirea adăpostiților (28,31%);

74 - nu sunt pregătite pentru primirea adăpostiților (44, 5%).

Cauzele principale care au generat pregătirea insuficientă a edificiilor de protecție sunt:

- inundarea edificiilor de protecție de apele freactice, în urma ridicării nivelului acestora, de apele pluviale, în urma deteriorării sistemului de evacuare a apelor pluviale și deteriorării sistemului de canalizare, erorilor admise în timpul construcției lor, încălcării hidroizolării edificiilor de protecție, etc., ceea ce în consecință provoacă deteriorarea utilajului și distrugerea construcțiilor de îngrădire. În prezent în municipiu sunt inundate 22 de edificii de protecție;

- defecțiunea sau lipsa completării depline a sistemelor de asigurare vitală (ventilare, aprovizionare cu energie electrică, termică și cu apă). La începutul anilor 90 (în procesul de privatizare, vindere și divizare a întreprinderilor) din multe edificii au fost sustrate sau demontate motoarele electrice ale ventilatoarelor, utilajul sanitar, dezasamblate stațiile diesel-generatoare. În unele edificii de protecție, lăsate fără atenție, a fost demontat tot utilajul din metal (ușile de protecție ermetice, obloanele de protecție, filtrele de absorbție, cutiile sistemului de ventilare, țevile de aprovizionare cu apă și agent termic, panourile electrice etc.);

- expirarea termenelor de utilitate a filtrelor de absorbție, care au fost instalate la construcția edificiilor de protecție. Problema schimbului, în edificiile de protecție existente, a utilajului nestandard, mijloacelor de filtro-ventilație și a altui utilaj tehnico-ingineresc este extrem de acută, deoarece utilajul în cauză nu este produs în Moldova;

- lipsa personalului calificat pentru deservirea edificiilor de protecție;

- nedorința conducerii obiectivelor economice de a aloca mijloace financiare pentru reparația edificiilor de protecție și efectuarea deservirii tehnice a utilajului ingineresc;

- prevederile învechite ale documentației normative, editate în anii 80. De exemplu, potrivit prevederilor СНиП 3.01.09-83, în recipientele cu presiune a rezervei de apă potabilă, trebuie asigurată scurgerea apei, cu schimbul deplin al ei în decurs de două zile, ceea ce, luând în considerare costul exorbitant al apei, în condițiile actuale, este nereală;

- utilizarea edificiilor de protecție pentru necesitățile întreprinderilor, cu încălcarea cerințelor pentru întreținerea și exploatarea lor (replanificarea, demontajul sistemelor de asigurare vitală, încălcarea etanșării edificiului de protecție etc.);

- de asemenea, urmează de menționat faptul că mare majoritate a edificiilor de protecție sunt înregistrate în Biroul de inventariere tehnică ca subsoluri, parcări ale autocarelor etc., fapt ce creează dificultăți la identificarea edificiilor de protecție. Deseori, conducătorul întreprinderii demonstrează persoanelor abilitate cu control că, potrivit documentelor BIT, întreprinderea nu dispune de edificiu de protecție. Unicul document de care dispune specialistul de profil, abilitat să efectueze controlul și care confirmă existența edificiului de protecție, este pașaportul completat la darea în exploatare a acestuia. Deseori în datele pașapoartelor lipsesc semnăturile membrilor comisiei și ștampilei.

În prezent construcția noilor edificii de protecție nu se efectuează.

Pentru redresarea situației în protecția inginerescă a municipiului sunt necesare, în primul rând, elaborarea bazei normativ-juridice privind exploatarea și

întreținerea edificiilor de protecție (regulile de exploatare a edificiilor de protecție, Registrul de stat al edificiilor de protecție al R. Moldova), înregistrarea edificiilor de protecție în BIT, efectuarea inventarierii tuturor edificiilor de protecție în municipiul Chișinău și, potrivit totalurilor inventarierii, casarea acelor edificii de protecție ce nu pot fi restabilite.

Pe parcursul perioadei de referință (01.01 - 01.06.2012), în cadrul controlului edificiilor de protecție au fost verificate 41 de edificii de protecție.

h) Controlul stării alunecărilor de teren:

În prezent, pe teritoriul municipiului sunt 196 de sectoare cu alunecări de teren, cu suprafață totală de 738,2 ha, din care 24 de focare active cu suprafață de 112 ha. Pe parcursul anului 2011 au fost desfășurate 377 controale ale alunecărilor de teren.

Au fost verificate lunar alunecările de teren periculoase (str. Grigorescu, com. Tohatin, str. Mircești, str. L. Deleanu - Calea Ieșilor, șos. Balcani), despre care fapt a fost informată conducerea Primăriei mun. Chișinău.

La focarele alunecărilor de teren, amplasate pe adresa șos. Balcani, a fost convocată ședința operativă cu reprezentanții serviciilor municipale, în consecință a fost pregătit demersul către Ministerul Transportului și Infrastructurii Drumurilor din numele primarului general în vederea efectuării lucrărilor de stopare a focarului alunecării de teren pe adresa nominalizată. Totodată a fost elaborat proiect similar pe str. Grigorescu. În anul 2012 se planifică alocarea surselor financiare din bugetul municipal și cel de stat pentru efectuarea lucrărilor de stopare a alunecărilor de teren pe adresele menționate.

Problema majoră în mun. Chișinău ce ține de alunecările de teren este lipsa organizației responsabile de exploatarea și reparația instalațiilor existente împotriva alunecărilor de teren, din această cauză instalațiile se uzează excesiv și cu timpul se vor deteriora totalmente. Distrugerea ulterioară poate genera activizarea proceselor de alunecări de teren, rezultând prin consecințe imprevizibile.

Pe parcursul perioadei de referință (01.01 - 01.06.2012) controlului stării alunecărilor de teren au fost supuse 74 de focare de alunecări de teren.

i) Control bazinelor acvatic și instalațiilor hidrotehnice:

În perioada de referință au fost desfășurate 182 controale ale iazurilor, amplasate pe teritoriul municipiului Chișinău.

În urma controalelor s-a stabilit că cel mai mare pericol prezintă bazinul acvatic Valea Gîștelor, lacul Grătiești, iazurile nr.1 și 2, amplasate în localitatea Ghidighici, bazinul acvatic Dobruja Sud, bazinul acvatic „Schinoasa” (primăria Sîngera) și lacul nr.1 (primăria Codru). Iazurile periculoase precum ar fi Valea Gîștelor, Grătiești, Ceucari s-au verificat o dată în două luni. În urma controlului au fost întocmite actele corespunzătoare cu stabilirea termenelor de lichidare a neajunsurilor depistate.

În anul 2011, în bugetul municipal au fost alocate 284 mii de lei pentru efectuarea cercetării și elaborarea proiectului de reparație a barajului lacului de acumulare Ghidighici, iar în anul curent se planifică reparația acestuia de către Agenția „Apele Moldovei”.

Problema ce ține de gestionarea reușită a iazurilor aflate pe teritoriul municipiului Chișinău, care se află la balanța Primăriei, este lipsa organizației responsabile, care se ocupă de întreținerea și reparația instalațiilor hidrotehnice a iazurilor. De

asemenea, deținătorii bazinelor acvatice nu dispun de rezervă de materiale necesare pentru efectuarea lucrărilor în caz de declanșare a situațiilor excepționale.

Pe parcursul perioadei de referință (01.01 - 01.06.2012) în cadrul controlului bazinelor acvatice au fost verificate 51 de bazine acvatice.

î) Controlul rezervoarelor de apă potabilă

În perioada de referință a fost efectuat controlul a 24 rezervoare de apă potabilă, amplasate la 7 stații de pompare al SA „Apă-Canal Chișinău” în vederea respectării cerințelor actelor normative de profil.

4. Referitor la SISTEMUL DE ÎNȘTIINTARE

În perioada de referință schimbări esențiale în perfecționarea sistemului de înștiințare și transmisiuni nu s-au produs, însă au fost efectuate lucrări de:

- deservire tehnică a aparatajului de înștiințare;
- reparație curentă a sirenelor electrice și aparatajului.

În prezent în municipiul Chișinău sunt conectate la aparataj 126 sirene electrice, din ele disponibile 122.

Se conlucrează cu primăria municipiului Chișinău în privința reparației motoarelor electrice în scopul restabilirii sirenelor electrice și instalării lor în zonele periculoase.

Putem menționa, însă, că aparatajul Sistemului Centralizat de Înștiințare este învechit, termenul de exploatare fiind expirat.

Rămâne în continuare sarcină de bază reparația și instalarea sirenelor electrice în locurile destinate.

A fost elaborată harta electronică a situației posibile în municipiul Chișinău în caz de declanșare a situațiilor excepționale, cu includerea informației privind dispunerea punctelor de conducere, zonele posibilelor inundații, contaminării chimice, edificiilor de protecție, locurilor de evacuare a populației, dislocării formațiunilor PC, rețelelor de asigurare cu apă, energie termică, gaze naturale, obiectivelor periculoase din punct de vedere chimic, cu pericol de explozie.

5. Referitor la FORTELE PROTECTIEI CIVILE A M.CHIȘINĂU

În conformitate cu Hotărârea Guvernului R.Moldova și Deciziei primăriei sunt create 2331 formațiuni cu un efectiv de 20381 persoane, inclusiv 27 municipale, cu un efectiv de 496 persoane, 495 formațiuni de pregătire permanentă, cu un efectiv de 4683 persoane.

Efectivul formațiunilor de protecție civilă este instruit conform programelor și este gata pentru îndeplinirea sarcinilor, asigurarea acestora cu echipament și tehnică fiind suficientă.

6. Referitor la ASIGURAREA TEHNICĂ A MĂSURILOR PROTECTIEI CIVILE

Problemele ce țin de asigurarea tehnică a măsurilor protecției civile se planifică pentru a fi soluționate cu forțele și mijloacele din componența formațiunilor și coloanelor de transport auto.

Reparația tehnicii se efectuează din contul propriu al întreprinderilor care exploatează tehnica auto și de geniu.

Majoritatea obiectivelor și formațiunilor protecției civile nu sunt pe deplin asigurate cu tehnică, cea existentă fiind uzată, întrucât se păstrează în condiții necorespunzătoare.

Lipsește piesele de schimb, carburanții și lubrifianții. Atelierele de reparație și de deservire a tehnicii la întreprinderile auto nu funcționează.

Una din problemele stringente ce ține de buna desfășurare a activității în domeniul protecției civile este pregătirea profesională insuficientă a unor specialiști ai serviciilor municipale de protecție civilă, precum și a specialiștilor cu puțină experiență din Secțiile de protecție civilă ale sectoarelor, serviciilor de protecție civilă din cadrul SSE subordonate. Acești specialiști vor fi instruiți în timpul cel mai apropiat la Centrul de Instruire al Serviciului PCSE.

Pentru pregătirea la nivelul convenit a protecției civile rămân prioritare: organizarea conducerii în acțiunile de prevenire a situațiilor excepționale, realizarea supravegherii de stat în domeniul protecției civile și apărării împotriva incendiilor, instruirea organelor de conducere și a populației, pregătirea forțelor de protecție civilă și apărare împotriva incendiilor pentru desfășurarea acțiunilor în caz de pericol sau declanșare a situațiilor excepționale, protecția populației și teritoriului în condiții de situații excepționale și lichidarea consecințelor acestora.

Întru realizarea acestor sarcini este necesar ca aportul fiecărui conducător de întreprindere, instituție, organizație, organelor administrației publice locale să fie orientate la:

- ridicarea nivelului de pregătire a organelor de conducere și forțelor de protecție civilă pentru acțiuni în situații excepționale;
- perfecționarea pregătirii populației, angajaților, elevilor și studenților la protecția civilă și apărarea împotriva incendiilor;
- asigurarea protecției populației și bunurilor materiale în situații excepționale;
- perfecționarea Planurilor de protecție civilă în situații excepționale în funcție de factorii provocatori ai situațiilor excepționale;
- ridicarea nivelului activității Comisiei pentru situații excepționale privind prevenirea, diminuarea, estimarea riscului de apariție a situațiilor excepționale și atenuarea consecințelor lor prin desfășurarea măsurilor de prevenire și profilaxie;
- menținerea edificiilor de protecție în stare de pregătire pentru adăpostirea populației în caz de situații excepționale.

Activitatea în domeniul apărării împotriva incendiilor

1. Analiza incendiilor

În perioada 01.06.2011- 01.06.2012 pe teritoriul municipiului Chișinău, detașamentele și unitățile de salvatori și pompieri au efectuat **2693** intervenții, din care la incendii au fost efectuate – **405** deplasări. Paguba materială a fost estimată la **14 mln. 559 mii**.

Astfel, serviciul pompieri și salvatori au intervenit la stingerea incendiilor în sectoarele:

- Ciocana – 63 incendii;
- Centru – 63;
- Buiucani – 75;
- Botanica – 103;
- Rîșcani - 101.

Odată cu creșterea în general a numărului de incendii, este de menționat faptul, că măsurile întreprinse în vederea informării populației au favorizat descreșterea numărului de decese al persoanelor în urma incendiilor față de perioada respectivă a anului trecut. Pe parcursul acestei perioade pe teritoriul municipiului și în raioanele din subordine ale Direcției SE mun. Chișinău au decedat **11** persoane. Din acest număr: câte **2** persoane au decedat în sectoarele Centru, Botanica și Rîșcani și **1** persoană decedată în sectorul Ciocana și **4** la Buiucani. Totodată, în urma incendiilor au fost traumatizate **11** persoane. Totodată, în urma incendiilor în această perioadă au fost traumatizate **24** persoane.

Datorită intervenției prompte a pompierilor și salvatorilor de la incendii au fost salvate la incendiu **643** persoane și bunuri materiale în valoare de peste **46 mln. lei**.

În jurul a **70%** din numărul total de incendii se produc în sectorul locativ, însă în ultimul timp s-a înregistrează o creștere a numărului de incendii inclusiv de proporții la obiectivele economiei naționale.

2. Activitatea în domeniul prevenirii incendiilor

Pe parcursul perioadei vizate de către organul supravegherii de stat a măsurilor contra incendiilor, în scopul asigurării siguranței la incendii, au fost efectuate **controale tehnice de specialitate la peste 4000** obiective și **16149 case de locuit**, cu instruirea a **194560** persoane. Pe parcursul controalelor au fost **depistate circa 28312** încălcări ale normelor și regulilor de apărare împotriva incendiilor, din care **18704, datorită acțiunilor întreprinse, au fost înlăturate**. Întru îndeplinirea prescripțiilor organelor supravegherii de stat a măsurilor contra incendiilor, la obiectivele economice **au fost montate 81 instalații automate** de prevenire și stingere a incendiilor.

Despre starea de apărare împotriva incendiilor la obiective și în localități, în adresa organelor administrației publice centrale și locale au fost **transmise 334 note informative**.

În scopul familiarizării populației despre incendiile produse și consecințele acestora, precum și cu regulile de apărare împotriva incendiilor și acțiunile în caz de incendiu, **în presă, la televiziune și radio s-au publicat și difuzat 3417 comunicate.**

În colaborare cu Î.M. „Regia Transport Electric Chișinău” au fost plasate pe troleibuze circa **500** pliante, cu măsurile de prevenire a incendiilor în perioada rece a anului.

Din cauza pericolului potențial de inițiere a incendiului au fost emise și expediate în judecătorie **11 decizii** de suspendare a activității obiectivelor economice din municipiu..

În timpul controalelor au fost deconectate **2696** sectoare ale rețelelor electrice, **112** sobe defecte, întocmite și examinate **1508 procese-verbale administrative**, în sumă de **342250 lei**, dintre care suma de **286390 lei** a fost încasată.

**Șeful Direcției,
locotenent-colonel al s/salvare**

semnat

Iurie Guștiuc

**COORDONAT:
Viceprimar al mun. Chișinău**

Nistor Grozavu